

31992L0058

1992 8 26

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 245/23

TARYBOS DIREKTYVA 92/58/EEB**1992 m. birželio 24 d.****dėl būtinausių reikalavimų įrengiant darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklus (devintoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)**

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 118a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾, pateiktą pasikonsultavus su Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamuoju komitetu,

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi Sutarties 118a straipsnyje numatyta, kad Taryba direktyvomis nustato būtinausius reikalavimus, skatinančius sąlygų, pirmiausia darbo aplinkos, gerinimą, kad būtų užtikrinta geresnė darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga;

kadangi, pagal minėtąjį straipsnį, tokiomis direktyvomis turi būti vengiama nustatyti administracinius, finansinius ir teisinius apribojimus, kurie trukdytų steigti ir plėtoti mažąsias ir vidutines įmones;

kadangi Komisijos pranešime apie jos programą dėl darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos ⁽⁴⁾ numatyta peržiūrėti ir papildyti 1977 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 77/576/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su saugos ženklų darbo vietose įrengimu, suderinimo ⁽⁵⁾ taikymo sritį;

kadangi 1987 m. gruodžio 21 d. Rezoliucijoje dėl darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos ⁽⁶⁾ Taryba pažymėjo Komisijos ketinimą artimiausiu metu pateikti pasiūlymą peržiūrėti ir papildyti minėtąją direktyvą;

kadangi Direktyva 77/576/EEB turėtų būti pakeista šia direktyva dėl nuoseklumo ir aiškumo;

kadangi ši direktyva yra atskiroji direktyva, kaip numatyta 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo ⁽⁷⁾ 16 straipsnio 1 dalyje; kadangi dėl to Direktyvos 89/391/EEB nuostatos visiškai taikomos įrengiant darbo saugos ir sveikatos ženklus, nepažeidžiant šioje Direktyvoje nustatytų griežtesnių ir (arba) specialių nuostatų;

kadangi galiojančios Bendrijos taisyklės daugiausia susijusios su saugos ženklais ir pavojingų kliūčių ir buvimo vietų pažymėjimais ir dėl to apsiriboja tam tikromis ženklų rūšimis;

kadangi dėl tokio apribojimo kai kurie pavojai nėra tinkamai pažymėti; kadangi dėl to turėtų būti įvesti nauji ženklų tipai, kad darbdaviai ir darbuotojai galėtų nustatyti ir išvengti darbo saugos ir (arba) sveikatos rizikos;

kadangi saugos ir (arba) sveikatos ženklai privalo būti įrengti ten, kur pavojai negali būti tinkamai sumažinti kolektyvinės apsaugos būdais arba darbo organizavimo priemonėmis, metodais arba tvarka;

kadangi dėl daugybės skirtumų tarp šiuo metu valstybėse narėse naudojamų saugos ir (arba) sveikatos ženklų atsiranda neaiškumas ir jis gali dar labiau padidėti darbuotojams laisvai judant vidaus rinkoje;

kadangi panašu, kad darbe naudojant standartizuotus ženklus, sumažėja pavojų, kurie gali kilti dėl kalbinių ir kultūrinių skirtumų tarp darbuotojų;

kadangi ši direktyva yra realus žingsnis plėtojant vidaus rinkos socialinę dimensiją;

kadangi pagal Sprendimą 74/325/EEB ⁽⁸⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Ispanijos ir Portugalijos stojimo aktu, rengdama šios srities pasiūlymus, Komisija tariasi su Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamuoju komitetu,

⁽¹⁾ OL C 53, 1991 2 28, p. 46 ir OL C 279, 1991 10 26, p. 13.

⁽²⁾ OL C 240, 1991 9 16, p. 102 ir OL C 150, 1992 6 15.

⁽³⁾ OL C 159, 1991 6 17, p. 9.

⁽⁴⁾ OL C 28, 1988 2 3, p. 3.

⁽⁵⁾ OL L 229, 1977 9 7, p. 12. Su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 79/640/EEB (OL L 183, 1979 7 19, p. 11).

⁽⁶⁾ OL C 28, 1989 2 3, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 185, 1974 7 9, p. 15.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva, kuri yra devintoji atskiroji direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje, nustato būtiniausius darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklų įrengimo reikalavimus.
2. Ši direktyva netaikoma ženklams, kai rinkai pateikiamos pavojingos medžiagos ir preparatai, gaminiai ir (arba) įrenginiai, nebent kitos Bendrijos nuostatos į ją daro konkrečią nuorodą.
3. Ši direktyva netaikoma ženklams, naudojamiems kelių, geležinkelio, vidaus vandenų, jūros arba oro transportui reguliuoti.
4. Direktyvos 89/391/EEB nuostatos taikomos visai šio straipsnio 1 dalyje nurodytai sričiai, nepažeidžiant griežtesnių ir (arba) specialių šios direktyvos nuostatų.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- a) saugos ir (arba) sveikatos ženklai — tai ženklai, nurodantys konkretų objektą, veiklą arba situaciją ir atitinkamai suteikiantys darbo saugos ir (arba) sveikatos informaciją arba nurodymus vaizdiniu ženklu, spalva, apšviestu ženklu arba garso signalu, žodiniu pranešimu arba rankos signalu;
- b) draudžiamasis ženklas — tai ženklas, draudžiantis elgtis taip, kad kiltų pavojus arba jis būtų sukeltas;
- c) išpėjamasis ženklas — tai ženklas, išpėjantis apie riziką arba pavojų;
- d) įpareigojamasis ženklas — tai ženklas, nurodantis konkretų elgesį;
- e) avarinis išėjimas arba pirmosios pagalbos ženklas — tai ženklas, teikiantis informaciją apie avarinius išėjimus arba pirmosios pagalbos ar gelbėjimosi priemones;
- f) informacinis ženklas — tai ženklas, suteikiantis kitokios nei b–e punktuose nurodyta informacija;
- g) vaizdinis ženklas — tai ženklas, kuris suteikia konkrečią informaciją derinant geometrinę formą, spalvas ir simbolių arba piktogramą ir kuris įrengiamas matomoje vietoje pakankamai ryškiai apšvietus;
- h) papildomas vaizdinis ženklas — tai vaizdinis ženklas, kuris yra naudojamas kartu su kitais g punkte apibūdintais ženklais ir kuris suteikia papildomos informacijos;
- i) saugos spalva — tai spalva, kuriai priskiriama konkreti reikšmė;
- j) simbolis arba piktograma — tai iliustracija, kuri apibūdina padėtį arba nurodo konkretų elgesį ir kuri yra naudojama vaizdiniame ženkle arba apšviestame paviršiuje;
- k) šviesos ženklas — tai ženklas, kurį sukuria prietaisas, padarytas iš permatomų arba pusiau permatomų medžiagų, kurios yra apšviečiamos iš vidaus arba iš užpakalinės dalies taip, kad sudarytų apšviesto paviršiaus išpūdį;
- l) garso signalas — tai koduotas garso signalas, kuris yra skleidžiamas ir perduodamas tuo tikslu sukurtu prietaisu nenaudojant žmogaus arba dirbtinio balso;
- m) žodinis pranešimas — tai iš anksto nustatytas žmogaus arba dirbtiniu balsu perduodamas žodinis pranešimas;
- n) rankos signalas — tai riešų ir (arba) rankų judesys ir (arba) padėtis, kuriais perduodami užkoduoti nurodymai žmonėms, kurie juda ir kurių judėjimas kelia riziką arba pavojų darbuotojams.

II SKIRSNIS

DARBDAVIO PAREIGOS

3 straipsnis

Bendrosios taisyklės

1. Kaip nustatyta šioje direktyvoje, darbdaviai įrengia saugos ir (arba) sveikatos ženklus, kur rizikos negalima išvengti arba jos negalima tinkamai sumažinti kolektyvinės apsaugos būdais arba darbo organizavimo priemonėmis, metodais ar tvarka, arba užtikrina, kad tokie ženklai yra įrengti.

Darbdaviai atsižvelgia į bet kokius rizikos įvertinimo rezultatus, kai ji buvo įvertinta pagal Direktyvos 89/391/EEB 6 straipsnio 3 dalies a punktą.

2. Nepažeidžiant V priedo nuostatų, kelių, geležinkelio, vidaus vandenų, jūros ir oro transportui naudojami ženklai, kur būtina, tokioms transporto rūšims įrengiami įmonėse ir (arba) firmose.

4 straipsnis

Pirmą kartą naudojami saugos ir (arba) sveikatos ženklai

Nepažeidžiant 6 straipsnio, darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklas, pirmą kartą panaudotas darbo vietoje 11 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nurodytą dieną arba po tos dienos, privalo atitikti I–IX prieduose nurodytus būtinausius reikalavimus.

5 straipsnis

Naudojami saugos ir (arba) sveikatos ženklai

Nepažeidžiant 6 straipsnio, darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklas, jau naudojamas prieš 11 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nurodytą dieną, privalo atitikti I–IX prieduose nustatytus būtinausius reikalavimus ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo tos dienos.

6 straipsnis

Išimtys

1. Atsižvelgdama į veiklos rūšis ir (arba) konkrečios įmonės dydį, valstybė narė gali tiksliai nurodyti įmonių kategorijas, kurioms leidžiama visiškai, iš dalies arba laikinai pakeisti šioje direktyvoje numatytus apšviestus ženklus ir (arba) garsinius ženklus alternatyviomis priemonėmis, užtikrinančiomis tokį patį apsaugos lygį.

2. Valstybės narės, pasitarusios su darbdaviais ir darbuotojais, gali nukrypti nuo VIII priedo 2 skirsnio ir (arba) IX priedo 3 skirsnio reikalavimų, nustatydamos alternatyvias priemones, užtikrinančias tokį patį apsaugos lygį.

3. Pagal nacionalinius įstatymus ir (arba) praktiką valstybės narės, įgyvendindamos šio straipsnio 1 dalį, konsultuojasi su darbdavių ir darbuotojų organizacijomis.

7 straipsnis

Informacija ir instrukcijos darbuotojams

1. Nepažeidžiant Direktyvos 89/391/EEB 10 straipsnio, darbuotojai ir (arba) jų atstovai yra informuojami apie visas priemones, kurių reikia imtis dėl naudojamų darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklų.

2. Nepažeidžiant Direktyvos 89/391/EEB 12 straipsnio, darbuotojai privalo būti tinkamai apmokyti ir visų pirma konkrečiai supažindinti su naudojamais darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklais.

Šios dalies pirmojoje pastraipoje minimas instruktavimas apima ženklų, ypač ženklų su tekstu, reikšmės ir bendrojo bei konkretaus elgesio vykdant tų ženklų reikalavimus paaiškinimą.

8 straipsnis

Darbuotojų konsultavimas ir darbuotojų dalyvavimas

Darbuotojai ir (arba) jų atstovai konsultuojami ir dalyvauja sprendžiant šioje direktyvoje bei jos I–IX prieduose numatytus klausimus pagal Direktyvos 89/391/EEB 11 straipsnį.

III SKIRSNIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

9 straipsnis

Priedų pakeitimai

Techninio pobūdžio I–IX priedų pakeitimai priimami pagal Direktyvos 89/391/EEB 17 straipsnyje nustatytą tvarką, atsižvelgiant į:

- priimtas direktyvas, skirtas techniškai suderinti ir standartizuoti darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklų arba prietaisų konstrukcijas ir gamybą,
- techninę pažangą, tarptautinių taisyklių bei specifikacijų pasikeitimus ir sukauptas žinias apie darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklus.

10 straipsnis

1. Direktyva 77/576/EEB panaikinama 11 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nurodytą dieną.

Tačiau 5 straipsnyje nurodytais atvejais ta direktyva toliau taikoma daugiausia aštuoniolika mėnesių nuo minėtos dienos.

2. Visos nuorodos į panaikinamą direktyvą daromos nurodant atitinkamas šios direktyvos nuostatas.

*11 straipsnis***Baigiamosios nuostatos**

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, ne vėliau kaip iki 1994 m. birželio 24 d.

Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų arba priimamų nacionalinių teisės aktų tekstus.

4. Kas penkerius metus valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą apie praktinį šios direktyvos nuostatų įgyvendinimą, nurodamos darbdavių ir darbuotojų požiūrius.

Komisija apie tai informuoja Europos Parlamentą, Tarybą, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą ir Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamąjį komitetą.

5. Komisija periodiškai teikia ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui apie šios direktyvos įgyvendinimą, atsižvelgdama į šio straipsnio 1–4 dalis.

12 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1992 m. birželio 24 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

José da SILVA PENEDA

I PRIEDAS

BENDRIEJI BŪTINIAUSI DARBO SAUGOS IR (ARBA) SVEIKATOS ŽENKLŲ REIKALAVIMAI**1. Įvadinės pastabos**

- 1.1. Jeigu pagal direktyvos 3 straipsnio bendrąją taisyklę reikalaujama saugos ir (arba) sveikatos ženklų, jie privalo atitikti II–IX priedų konkrečius reikalavimus.
- 1.2. Šiame priede pateikiami tie reikalavimai, apibūdinamas skirtingas saugos ir (arba) sveikatos ženklų naudojimas, ir pateikiamos bendrosios taisyklės dėl ženklų kaitaliojimo ir derinimo.
- 1.3. Saugos ir (arba) sveikatos ženklai privalo būti naudojami tiktai direktyvoje tiksliai apibrėžtam pranešimui arba informacijai perduoti.

2. Ženklų rūšys**2.1. Nuolatiniai ženklai**

- 2.1.1. Nuolatiniai vaizdiniai ženklai privalo būti naudojami ženklams, susijusiems su draudimais, išpėjimais ir privalomais reikalavimais bei avarinio išėjimo arba pirmosios pagalbos priemonių vieta ir jos nustatymu.

Vaizdiniai ženklai ir (arba) saugos spalva privalo būti naudojama priešgaisrinių įrenginių vietai pažymėti ir tiems įrenginiams atpažinti.

- 2.1.2. Vaizdiniai ženklai ant konteinerių ir vamzdžių turi būti pakabinami kaip nustatyta III priede.

- 2.1.3. Vietos, kur kyla rizika susidurti su kliūtimis arba kristi, turi būti visada pažymėtos saugos spalva ir (arba) vaizdiniais ženklais.

- 2.1.4. Judėjimo keliai visada privalo būti pažymėti saugos spalva.

2.2. Laikinieji ženklai

- 2.2.1. Jeigu reikia, apšviesti ženklai, garso signalai ir (arba) žodinis pranešimas privalo būti naudojami, atsižvelgiant į galimybes kaitalioji ir derinti 3 skirsnyje nurodytus ženklus skelbiant pavojų, kviečiant asmenis imtis ypatingų veiksmų ir kai numatyta evakuoti žmones.

- 2.2.2. Jeigu reikia, rankos signalas ir (arba) žodinis pranešimas privalo būti naudojamas suteikti nurodymus asmenims, atliekantiems rizikingus ir pavojingus judesius.

3. Ženklų kaitaliojimas ir derinimas

- 3.1. Jeigu vienodai veiksminga, gali būti naudojamas vienas iš šių:

- saugos spalva arba vaizdiniu ženklu pažymėti vietas, kur yra kliūtis arba staigus nuolydis,
- apšviesti ženklai, garso signalai arba žodinis pranešimas,
- rankos signalai arba žodinis pranešimas.

- 3.2. Kai kurios ženklų rūšys gali būti naudojamos kartu:

- apšviesti ženklai ir garso signalai,
- apšviesti ženklai ir žodinis pranešimas,
- rankos signalai ir žodinis pranešimas.

4. Toliau lentelėje pateikiamos instrukcijos taikomos visiems saugos spalvos ženklams:

Spalva	Reikšmė arba tikslas	Nurodymas ir informacija
Raudona	Draudimo ženklas	Pavojingas elgesys
	Pavojaus signalas	Sustoti, išjungti, išjungti prietaisą iškilus pavojui Evakuotis
	Priešgaisriniai įrenginiai	Vietos nustatymas ir išdėstymas
Geltona arba gintaro spalvos	Išpėjimo ženklas	Būti atsargiam, imtis atsargumo priemonių Patikrinti
Mėlyna	Įpareigojamas ženklas	Ypatingas elgesys arba veikla, Dėvėti asmens apsaugos įrenginius
Žalia	Avarinis išėjimas, pirmosios pagalbos ženklas	Durys, išėjimai, keliai, įrenginiai, patalpos
	Pavojaus nėra	Grįžimas į normalią padėtį

5. Ženklo veiksmingumo neturi mažinti:
  - 5.1. kitas tokios paties rūšies skleidimo šaltinis, kuris blogina matomumą arba girdimumą; todėl ypač:
    - 5.1.1. reikėtų vengti išdėstyti per daug ženklų per arti vienas kito;
    - 5.1.2. tuo pačiu metu nenaudoti dviejų apšviestų ženklų, kurie gali būti painiojami;
    - 5.1.3. nenaudoti apšviesto ženklo arti kito panašaus apšviesto šaltinio;
    - 5.1.4. nenaudoti dviejų garso signalų tuo pačiu metu;
    - 5.1.5. nenaudoti garso signalo, jeigu yra per daug pašalinio triukšmo;
  - 5.2. netinkamas ženklų arba signalų prietaisų dizainas, tai, kad jų yra nepakankamai, netikslus išdėstymas, bloga būklė arba tai, kad jie netinkamai veikia.
6. Atsižvelgiant į reikalavimus, ženklai ir signalą skleidžiantys prietaisai privalo būti valomi, profilaktiškai prižiūrimi, tikrinami, taisomi, ir, jeigu būtina, reguliariai pakeičiami, kad būtų užtikrinta, jog jie išsaugo savo pagrindines ir (arba) funkcines savybes.
7. Ženklų arba garso prietaisų, kurie turi būti įrengiami, skaičius ir išdėstymas priklausys nuo rizikos arba pavojaus masto ar jų zonos dydžio.
8. Ženkilai, kuriems būtina kokia nors energijos forma, turi būti įrengiami užtikrinant tiekiamą nenumatytu atveju dingus energijai, nebent taip būtų pašalinamas pavojus.
9. Apšviesto ženklo ir (arba) garso signalo įjungimas parodo, kada būtina pradėti reikalingą veiklą, ženklas arba signalas privalo būti aktyvinamas tiek, kiek reikia veiklai.
Apšviesti ženklai ir garso signalai privalo būti išjungiami iš karto po panaudojimo.
10. Apšviesti ženklai ir garso signalai privalo būti tikrinami, kad būtų užtikrinta, jog jie gerai veikia ir kad jie yra veikiantys prieš juos įjungiant, o po to — veikia pakankamai dažniais intervalais.
11. Jeigu konkrečių darbuotojų klausa arba rega pablogėja, taip pat jeigu ji pablogėja dėl to, kad naudojami asmens apsaugos įrenginiai, privaloma imtis priemonių konkrečioms ženkliams papildyti arba pakeisti.
12. Vietos, patalpos arba aptvarai, naudojami dideliems pavojingų medžiagų arba preparatų kiekiams sandėliuoti, turi būti pažymėti tinkamais išpėjimo ženklais pagal II priedo 3.2 punktą, arba kaip nustatyta III priedo 1 punkte, nebent atskirų pakuočių arba konteinerių ženklinimas tinka šiam tikslui.

II PRIEDAS

BŪTINIAUSI BENDRIEJI REIKALAVIMAI DĖL VAIZDINIŲ ŽENKLŲ

1. Pagrindinės savybės

- 1.1. Vaizdinių ženklų forma ir spalva nurodoma 3 skirsnyje, atsižvelgiant į jų konkretų tikslą (vaizdiniai ženklai, nurodantys draudimą, išpėjimą, privalomą veiksmą, avarinį kelią, avarinius arba priešgaisrinius įrenginius).
- 1.2. Piktogramos privalo būti kuo paprastesnės ir turi būti sudarytos tikrai iš svarbiausių detalių.
- 1.3. Naudojamos piktogramos gali šiek tiek skirtis nuo 3 skirsnyje nurodytų piktogramų arba būti detalesnės už jas, jeigu jos perteikia tokią pačią reikšmę ir joks skirtumas ar perdirbimas nepadaro reikšmės neaiškios.
- 1.4. Vaizdiniai ženklai privalo būti padaryti iš smūgiams ir oro sąlygoms atsparios medžiagos, tinkamos supančiai aplinkai.
- 1.5. Matmenys ir spalva bei fotometrines vaizdinių ženklų savybės privalo būti tokios, kad jas būtų nesunku pamatyti ir suprasti.

2. Naudojimo sąlygos

- 2.1. Iš principo vaizdiniai ženklai turi būti įrengiami tinkamame aukštyje ir padėtyje, atitinkančioje akių lygį, atsižvelgiant į visokias kliūtis, arba prie įėjimo į zoną, kai kyla bendroji rizika, arba tiesiogiai šalia tos vietos, kur kyla ypatinga rizika, arba šalia objekto ir gerai apšviestoje bei nesunkiai pasiekiamoje ir matomoje vietoje.

Kur natūralios šviesos yra ribotai, nepažeidžiant Direktyvos 89/654/EEB nuostatų, turėtų būti naudojamos fosforescuojančios spalvos, atspindinčios medžiagos arba dirbtinis apšvietimas.

- 2.2. Vaizdinis ženklas turi būti pašalintas, kai nebelieka situacijos, kurią jis nurodo.

3. Vaizdiniai ženklai, kurie turi būti naudojami

3.1. Draudžiamieji ženklai

Pagrindinės savybės:

- apskritimo forma,
- juoda piktograma baltame fone, raudonas krašto apvadas ir įstriža linija (raudonoji dalis užima mažiausiai 35 % ženklo ploto).

Ženkla, kurie turi būti naudojami

Nerūkyti

Rūkyti ir degti atvira
liepsna draudžiama

Pėstiesiems eiti
draudžiama

Negesinti vandeniu

Negeriamas

Pašaliniams įeiti draudžiama

Įmonės vidaus transporto priemonėms važiuoti draudžiama

Neliesti

3.2. Išpėjamieji ženklai

Pagrindinės savybės:

- trikampio forma,
- juoda piktograma geltoname fone su juodais kraštais (geltonoji dalis užima mažiausiai 50 % ženklo ploto).

Lengvai užsideganti medžiaga arba aukšta temperatūra ⁽¹⁾

Sprogstamoji medžiaga

Toksinė medžiaga

Korozinė medžiaga

Radioaktyvi medžiaga

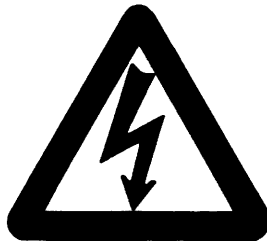
Iškeltas krovinys

⁽¹⁾ Kai nėra specialaus ženklo aukštai temperatūrai pažymėti.

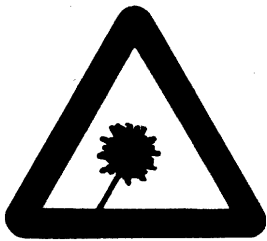
Pramoninės transporto priemonės

Atsargiai — elektra

Bendras pavojus

Lazerio spindulys

Oksiduojanti medžiaga

Nejonizuojanti radiacija

Stiprus magnetinis laukas

Kliūtys

Staigus nuolydis

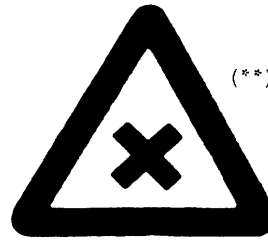

(*)

Biologinis pavojus

Žema temperatūra

(**)

Kenksminga arba dirginanti medžiaga

3.3. Įpareigojamieji ženklai

Pagrindinės savybės:

- apskritimo forma,
- balta piktograma mėlyname fone (mėlynoji dalis užima mažiausiai 50 % ženklo ploto).

(*) 1990 m. lapkričio 26 d. Tarybos direktyvoje 90/679/EEB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksnių poveikiu darbe, nustatyta piktograma (Septintoji atskiroji direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje (OL L 374, 1990 12 31, p. 1)).

(**) Išimtiniais atvejais šio ženklo fonas gali būti gintaro spalvos, kad būtų galima atskirti jį nuo panašių judėjimo saugos ženklų.

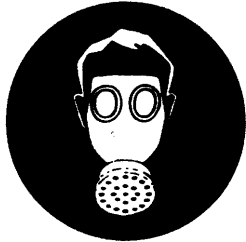
Tik su akių apsaugos priemonėmis

Tik su apsauginiais šalmais

Tik su ausų apsaugos priemonėmis

Tik su kvėpavimo prietaisais

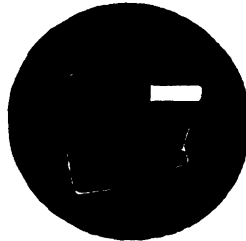
Tik su apsauginiais batais

Tik su apsauginėmis pirštinėmis

Tik su apsauginiu kombinezonu

Tik su veido apsaugos priemonėmis

Tik su apsauginiais diržais

Pėstieji privalo eiti šiuo keliu

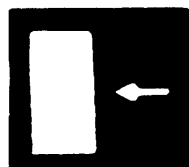
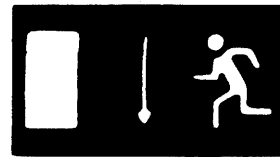
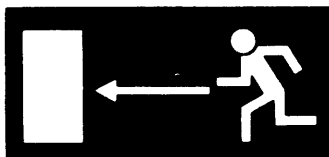

Bendrasis įpareigojamas ženklas, prie kurio prireikus turi būti kitas ženklas

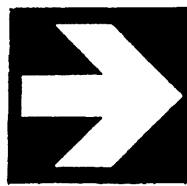
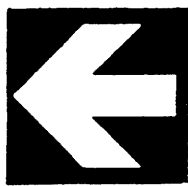
3.4. Avarinio išėjimo arba pirmosios pagalbos ženklai

Pagrindinės savybės:

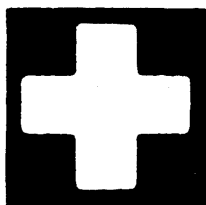
- stačiakampio arba kvadrato forma,
- balta piktograma žaliame fone (žalioji dalis užima mažiausiai 50 % ženklų ploto).

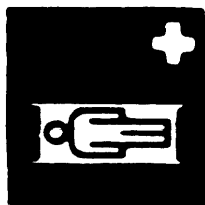
Avarinis išėjimas (avarinis kelias)

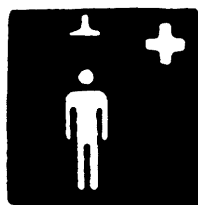
Šiuo keliu (papildomas informacinis ženklas)

Pirmosios pagalbos postas

Neštuvai

Saugos dušas

Akių pavilgas

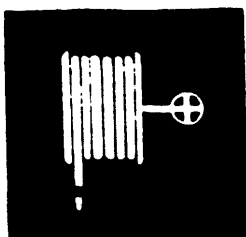

Pirmosios pagalbos arba evakuacijos avarinis telefonas

3.5. Priešgaisriniai ženklai

Pagrindinės savybės:

- stačiakampio arba kvadrato forma,
- balta piktograma raudoname fone (raudonoji dalis užima mažiausiai 50 % ženklo ploto).

Priešgaisrinė vandens žarna

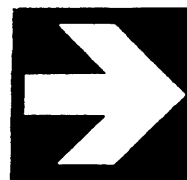
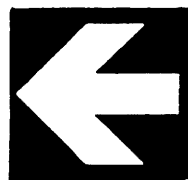
Kopėčios

Gesintuvas

Avarinis telefonas gaisro atveju

Šiuo keliu (papildomas informacinis ženklas)

III PRIEDAS

BŪTINIAUSI REIKALAVIMAI, REGLAMENTUOJANTYS ŽENKLUS ANT KONTEINERIŲ IR VAMZDŽIŲ

1. Direktyvose 67/548/EEB ⁽¹⁾ ir 88/379/EEB ⁽²⁾ apibrėžtos talpyklos, darbe naudojamos pavojingoms medžiagoms arba preparatams, ir talpyklos, naudojamos tokioms pavojingoms medžiagoms arba preparatams sandėliuoti kartu su matomais vamzdžiais, kuriuose yra laikomos pavojingos medžiagos arba preparatai arba kuriais tos medžiagos arba preparatai gabenami, privalo būti ženklinami etiketėmis (piktograma arba simboliu spalvotame fone) pagal minėtąsias direktyvas.

Šio punkto 1 pastraipa netaikoma nei konteineriams, naudojamiems darbe trumpam laikui, nei konteineriams, kurių turinys dažnai keičiamas, jeigu imamasi alternatyvių reikiamų priemonių, ypač informuojant ir (arba) apmokant, kad būtų užtikrintas toks pats apsaugos lygis.

Šio punkto 1 pastraipoje nurodomos etiketės gali būti:

- pakeičiamos išpėjimo ženklais, kaip nustatyta II priede, naudojant tokias pačias piktogramas arba simbolius,
  - papildomos informacija, pvz., nurodomas pavojingos medžiagos arba preparato pavadinimas ir (arba) formulės bei rizikos ypatumai,
  - darbo vietoje pervežant konteinerius, papildomos arba pakeičiamos ženklais, naudojamais visoje Bendrijoje pavojingoms medžiagoms arba preparatams pervežti.
2. Ženkliai privalo būti:
    - įrengiami matomoje vietoje (-ose),
    - nelankstūs, prilipinami arba nupiešiami.
  3. Jei reikia, šio priedo 1 punkte minimi ženklai privalo turėti II priedo 1.4 punkte apibrėžtas savybes ir atitikti II priedo 2 punkte nustatytas vaizdinių ženklų naudojimo sąlygas.
  4. Nepažeidžiant 1, 2, ir 3 punktų, ant vamzdžių naudojamos etiketės privalo būti matomos ir išdėstytos pačiuose pavojingiausiuose taškuose, pavyzdžiui, prie vožtuvų ir jungčių, tinkamais intervalais.
  5. Vietos, patalpos arba aptvarai, naudojami dideliems pavojingų medžiagų arba preparatų kiekiams sandėliuoti, privalo būti pažymėti tinkamais išpėjimo ženklais, nurodytais II priedo 3.2 punkte, arba pažymėti kaip nustatyta III priedo 1 punkte, nebent atskirų pakuočių arba konteinerių ženkinimas etiketėmis yra tinkamas šiam tikslui, atsižvelgiant į II priedo 1.5 punkto reikalavimus dėl matmenų.
- Didelės pavojingų medžiagų arba preparatų kiekio atsargos gali būti nurodomos bendrojo pavojaus išpėjimo ženklais.
- Pirmiau minėti ženklai arba etiketės privalo būti, jeigu tinka, netoli sandėliavimo vietos arba ant sandėliavimo patalpų durų.

⁽¹⁾ OL L 196, 1967 8 16, p. 1.

⁽²⁾ OL L 187, 1988 7 16, p. 14.

IV PRIEDAS

BŪTINIAUSI REIKALAVIMAI PRIEŠGAISRINIAMS ĮRENGINIAMS IR JŲ VIETAI NUSTATYTI**1. Įvadinė pastaba**

Šis priedas taikomas įrenginiams, naudojamiems tik priešgaisriniais tikslais.

2. Priešgaisriniai įrenginiai turi būti atpažįstami pagal ypatingą įrenginių spalvą, įrengtą vaizdinį ženklą vietoje ir (arba) naudojant konkrečią spalvą vietose, kur tokie įrenginiai yra laikomi, arba prie įėjimo į tą vietą.
  3. Šie įrenginiai atpažįstami pagal raudoną spalvą.
Raudonas plotas privalo būti pakankamai didelis, kad būtų lengva atpažinti įrenginio vietą.
  4. II priedo 3.5 punkte nurodyti vaizdiniai ženklai privalo būti naudojami šių įrenginių vietai pažymėti.
-

V PRIEDAS

BŪTINIAUSI REIKALAVIMAI, REGLAMENTUOJANTYS ŽENKLUS, NAUDOJAMUS KLIŪTIMS IR PAVOJINGOMS VIETOMS BEI JUDĖJIMO KELIAMS PAŽYMĖTI

1. **Ženklaai kliūtims ir pavojingoms vietoms pažymėti**
  - 1.1. Vietos, kur yra susidūrimo su kliūtimis, kritimo arba daiktų kritimo rizika, privalo būti pažymėtos besikeičiančiomis geltonomis ir juodomis arba raudonomis ir baltomis linijomis įmonės apstatytose zonose, kur darbuotojai gali patekti savo darbo metu.
  - 1.2. Žymėjimų matmenys privalo būti proporcingi konkrečios kliūties arba pavojingos vietos dydžiui.
  - 1.3. Geltonos ir juodos arba raudonos ir baltos linijos privalo būti apytiksliai 45 laipsnių kampų ir maždaug vienodo dydžio.
  - 1.4. Pavyzdys:

2. **Judėjimo kelių žymėjimas**
  - 2.1. Kai naudojant patalpas ir įrenginius to reikalaujama norint apsaugoti darbuotojus, transporto priemonių judėjimo keliai privalo būti lengvai nustatomi pagal aiškiai matomos spalvos išsitiesines linijas, geriau baltos arba geltonos spalvos, atsižvelgiant į grindų spalvą.
  - 2.2. Linijos privalo būti išdėstomos taip, kad būtų nurodomas būtinas saugus atstumas tarp transporto priemonės ir bet kokio objekto, kuris gali būti šalia ir tarp pėsčiųjų ir transporto priemonės.
  - 2.3. Nuolatiniai judėjimo keliai apstatytose zonose lauko teritorijoje, kiek įmanoma, turi būti panašiai pažymėti, nebent yra įrengti tinkami barjerai arba šaligatviai.

VI PRIEDAS

BŪTINIAUSI APŠVIESTŲ ŽENKLŲ REIKALAVIMAI

1. Pagrindinės savybės

- 1.1. Šviesa, kurią skleidžia ženklas, turi būti kontrastinga tai aplinkai ir jai tinkama, atsižvelgiant į numatytas ženklo naudojimo sąlygas, tačiau neakinti per dideliu šviesos kiekiu arba neturi būti nepakankama, kad būtų prastai matyti.
- 1.2. Ženklą skleidžiantis paviršius gali būti vienos spalvos arba tam tikrame jo fone gali būti pavaizduota piktograma.
- 1.3. Atskira spalva privalo atitikti I priedo 4 punkte nurodytą spalvų lentelę ir jų reikšmę.
- 1.4. Panašiai, kai ženkle yra piktograma, ji privalo atitikti visas atitinkamas II priede nustatytas taisykles.

2. Konkrečios naudojimą reglamentuojančios taisyklės

- 2.1. Jeigu prietaisas gali skleisti ir nuolatinus, ir besikeičiančius ženklus, besikeičiantis ženklas turėtų būti naudojamas nurodyti didesnę pavojų arba poreikį daug skubiau priverstinai įsikišti arba veikti negu nurodoma nuolatinio ženklu.
Kiekvieno blyksnio trukmė ir besikeičiančio apšviesto ženklo blyksniai privalo būti tokie, kad:
  - užtikrintų tinkamą pranešimo suvokimą ir
  - padėtų išvengti painiavos arba su kitokiais apšviestais ženklais, arba su neblyksinčiu apšviestu ženklu.
- 2.2. Jeigu blyksintis ženklas yra naudojamas vietoj garso signalo arba kartu su juo, privalo būti naudojami tokie pat kodai.
- 2.3. Prietaisai, įrengti, kad blyksėtų ženklai, iškilus rimtam pavojui, privalo būti specialiai prižiūrimi arba įrengti su papildoma lempa.

VII PRIEDAS

BŪTINIAUSI GARSO SIGNALŲ REIKALAVIMAI**1. Pagrindinės savybės**

1.1. Garso signalai privalo:

- a) būti garso lygio, kuris daug aukštesnis negu supantis triukšmo lygis, nebūti per garsūs arba nemalonūs, bet girdimi;
  - b) būti lengvai atpažįstami, ypač kalbant apie impulso ilgį ir intervalus tarp impulsų arba impulsų grupes, ir būti aiškiai išskiriami iš bet kokių kitų garso signalų ir supančio triukšmo.
- 1.2. Jeigu prietaisas gali paskleisti garso signalą kintančiais ir nekintančiais dažniais, kintantys dažniai turėtų būti naudojami nurodyti didesnę pavojų arba būtinybę daug skubiau (priverstinai) įsikišti arba veikti negu pagal nepertraukiamus dažnius.

2. Kodas

Evakuacijos signalas privalo būti nepertraukiamas.

VIII PRIEDAS

BŪTINIAUSI ŽODINIO PRANEŠIMO REIKALAVIMAI

1. Pagrindinės savybės

- 1.1. Kalbėtojo ar skleidėjo žodinis pranešimas vienam arba daugiau klausytojų turi būti (kartais koduotas) trumpas tekstas, frazė, žodžių grupė ir (arba) atskiri žodžiai.
- 1.2. Žodiniai pranešimai turi būti kuo trumpesni, paprastesni ir aiškesni; kalbėtojo kalbėjimo įgūdžiai ir klausytojų klausymo sugebėjimai privalo būti tokie, kad būtų užtikrintas patikimas žodinis bendravimas.
- 1.3. Žodinis pranešimas yra tiesioginis (žmogaus balsu) arba netiesioginis (žmogaus arba dirbtiniu balsu, kuris yra transliuojamas bet kokiomis tinkamomis priemonėmis).

2. Konkrečios naudojimą reglamentuojančios taisyklės

- 2.1. Susiję asmenys privalo gerai mokėti vartojamą kalbą, kad galėtų ištarti ir suprasti žodinį pranešimą teisingai ir atitinkamai elgtis taip, kaip tinkama sveikatai ir (arba) saugai užtikrinti.
- 2.2. Jeigu žodinis pranešimas yra naudojamas vietoj gestų arba kartu su jais, žodžiai kodai turi būti tokie:

— pradėti	nurodyti pradėti paliepimo vykdymą
— sustoti	nutraukti arba baigti judėjimą
— baigti	sustabdyti operaciją
— pakelti	pakelti krovinį
— nuleisti	nuleisti krovinį
— į priekį	} turi būti suderintas su atitinkamu rankos signalu
— atgal	
— dešinėn	
— kairėn	
— pavojus	avariniam sustojimui skelbti
— greitai	paspartinti judėjimą saugos sumetimais

IX PRIEDAS

BŪTINIAUSI RANKŲ SIGNALŲ REIKALAVIMAI

1. **Savybės**

Rankų signalai privalo būti tikslūs, paprasti, atviri, lengvi atlikti ir suprasti ir aiškiai skirtis nuo kitų tokių signalų.

Kai tuo pačiu metu kas nors rodoma abiem rankomis, jos privalo būti judinamos simetriškai ir rodyti tiksliai vieną ženklą.

Jeigu rankos signalai atitinka pirmiau minėtas sąlygas, naudojami signalai gali šiek tiek skirtis nuo 3 punkte nurodytų signalų arba būti išsamesni; tačiau jie privalo būti vienodai reikšmingi ir suvokiami.

2. **Ypatingos naudojimą reglamentuojančios taisyklės**

2.1. Asmuo, duodantis ženklą, toliau vadinamas, „ženklą rodytoju“, naudoja riešų (rankų) judesius duoti judėjimo instrukcijas asmeniui, gaunančiam ženklą, toliau vadinamam „operatoriumi“.

2.2. Ženklo rodytojas privalo sugebėti stebėti visą judėjimą ir taip elgdamasis nesukelti pavojaus sau.

2.3. Ženklo rodytojo pareigos išimtinai turi būti duoti judėjimo instrukcijas ir užtikrinti šalia esančių darbuotojų saugą.

2.4. Jeigu 2.2 punkte nurodytų sąlygų nėra laikomasi, turi būti pasitelkta vienas arba daugiau papildomų ženklą rodytojų.

2.5. Operatorius privalo nutraukti daromą judesį, norėdamas gauti naujų nurodymų, kai jis negali vykdyti nurodymų, kuriuos gavo būtinai saugai užtikrinti.

2.6. **Reikmenys:**

Operatorius privalo gebėti nesunkiai atpažinti ženklą rodytoją.

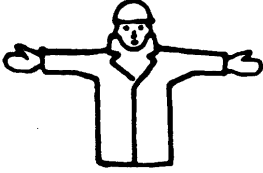

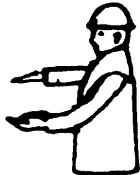
Ženklo rodytojas turi išsiskirti viena arba daugiau ypatybių, pvz., dėvėti specialų švarką, šalną, mūvėti rankoves arba ryšėti raiščius ant rankos arba nešiotis lazdelę.

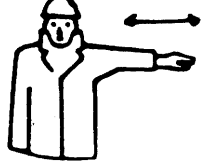

Išskirtiniai daiktai turi būti ryškiai nudažyti, geriau — visi vienodos spalvos ir išimtinai tiksliai ženklą rodytojo naudojami.

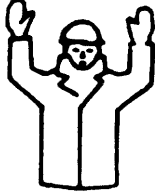
3. **Koduoti signalai, kurie turi būti naudojami**

Įvadinė pastaba:

Toliau pateikiamas koduotų signalų sąrašas nepažeidžia kitų Bendrijoje taikomų kodų, naudojamų tiems patiems judėjimams išreikšti tam tikruose sektoriuose.

Reikšmė	Aprašas	Iliustracija
A. Bendrieji signalai		
STARTAS Dėmesio komandos pradžia	abi rankos ištiestos horizontaliai delnais į priekį	
STOP Pertrauka Judėjimo pabaiga	dešinioji ranka iškelta į viršų delnu į priekį	
PABAIGA operacijos	abi rankos suglaustos krūtinės aukštyje	
B. Vertikalieji judesiai		
PAKELTI	dešinioji ranka delnu į priekį rodo į viršų ir lėtai juda brėždama apskritimą	
NULEISTI	dešinioji ranka rodo žemyn delnu į vidų ir lėtai juda brėždama apskri- timą	
VERTIKALUS ATSTUMAS	rankos parodo tinkamą atstumą	

Reikšmė	Aprašas	Iliustracija
C. Horizontalieji judesiai		
JUDĖTI PIRMYN	abi rankos, sulenktos delnais į viršų, dilbiais daro lėtą judesį kūno link	
JUDĖTI ATGAL	abi rankos, sulenktos delnais į apačią, dilbiais daro lėtą judesį tolyn nuo kūno	
Į DEŠINĘ nuo ženklo rodytojo	dešinioji ranka ištiesta daugmaž horizontaliai delnu žemyn ir lėtai truputį juda į dešinę	
Į KAIRĘ nuo ženklo rodytojo	kairioji ranka ištiesta daugmaž horizontaliai delnu žemyn ir lėtai truputį juda į kairę	
HORIZONTALUS ATSTUMAS	rankos nurodo tinkamą atstumą	

Reikšmė	Aprašas	Iliustracija
D. Pavojus		
PAVOJUS Avarinis sustojimas	abi rankos rodo į viršų delnais į priekį	
GREITAI	viskas taip pat daroma greičiau	
LĖTAI	viskas taip pat daroma lėčiau	